

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

7 februari 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIËN EN BEGROTING

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de aangekondigde meerjarenbegroting

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de inning van leegstandsheffing

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de behandeling van klachten tegen taks op leegstand

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de leegstandsbelasting en de behandeling ervan door de Vlaamse administratie

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de afschaffing van het kijk- en luistergeld

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Donderdag 7 februari 2002

VOORZITTER : De heer Marc van den Abeelen

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.03 uur.*

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de aangekondigde meerjarenbegroting

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vandenbroeke tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de aangekondigde meerjarenbegroting.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik leid met enige schroom deze vraag in. Dit was en is mijn lievelingscommissie. Door omstandigheden kan ik hier nog functioneren, zij het vanuit een iets of wat andere status.

Mijnheer de minister, mijn vraag is al meermaals aan bod gekomen. Vanuit verscheidene fracties, en in het bijzonder door de heer Van Rompuy, werd het punt al meerdere keren aangekaart. We willen weten wanneer we eindelijk het toekomstgericht en onderbouwd werkstuk krijgen, zodat we niet enkel het boekhoudkundig-technische aspect van de begroting kunnen bespreken, maar ook de visie die erachter zit. We kennen allemaal de gevleugelde uitspraak van die Franse filosoof uit de late negentiende eeuw : 'Gouverner, c'est prévoir'. Het beleid zou daar moeten aan toevoegen : 'et aussi décider et trancher'. Binnen de mogelijkheden en beleidsruimte moeten er beslissingen worden genomen. In dit geval gaat het over de meerjarenbegroting.

Mijnheer de voorzitter, tijdens de vorige legislatuur heb ik in deze commissie heel veel meegemaakt. Tijdens het afgelopen decennium is er op het vlak van het begrotingswerk – en ik wik mijn woorden – meesterwerk geleverd. We zouden daarover een boek moeten publiceren. De begroting in de jaren negentig was het werk van een meester, bij wijlen zelfs van een grootmeester. (*Opmerking van de heer Eric Van Rompuy*)

Er werd rekening gehouden met allerlei normen. In het begin van de jaren negentig was er de zogenoemde SERV-norm. Daarna volgde de meester-norm en ten slotte de euromeesternorm.

In 1999 werd besloten af te stappen van de euromeesternorm. De regering opteerde voor de – weliswaar meest strenge – norm van de Hoge Raad van Financiën. We weten allemaal dat dit een saldonorm is, wat inhoudt dat er wordt gewerkt met een normering op jaarbasis. Welke mogelijkheid blijft er dan nog over om een langetermijnvisie te ontwikkelen ? We kunnen enkel zeggen dat we tot 2010 een begroting in evenwicht zullen hebben en dat tijdens deze legislatuur de schuld gehalveerd zal worden.

Mijnheer de minister, ondertussen is er zeer veel gebeurd. Door de Lambermontakkoorden werden bevoegdheden en middelen overgeheveld. De zaken hangen echter met haken en ogen aan elkaar. Ik kan bijvoorbeeld verwijzen naar de overdracht van de bevoegdheid landbouw. De middelen worden helemaal niet volledig doorgestort. We weten ook niet wat de repercussies zijn van de fiscale bevoegdheid. De SERV heeft een advies gegeven in een interessante en technische nota. Daarin wordt de vinger op de wonde gelegd : 2003 zou een zeer moeilijk begrotingsjaar worden.

We hebben al verscheidene keren naar de meerjarenbegroting gevraagd. U hebt trouwens zelf tijdens de begrotingsbesprekingen gezegd dat dit aan

Vandenbroeke

bod zou komen. Werd die zaak al door de regering besproken ? Ik denk van wel, maar we horen of zien daar niets van.

Mijnheer de minister, kunt u ons de huidige stand van zaken meedelen betreffende de meerjarenbegroting ? Werd die reeds besproken door de Vlaamse regering ? Wat zijn de voornaamste krijtlijnen van deze meerjarenbegroting en welke parameters worden gehanteerd ? Indien dit gebeurd is, werd de meerjarenbegroting dan reeds aanvaard door de Vlaamse regering ? Zo ja, waarom werd ze dan nog niet overgemaakt aan het Vlaams Parlement en wanneer zal dit dan wel geschieden ? Klopt het dat de meerjarenbegroting van vijf jaar zal worden herleid naar drie jaar ?

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik wens me aan te sluiten bij de interpellatie van de heer Vandenbroeke. Sinds hij bevrijd is van zijn ketens, worden zijn vragen steeds beter.

Mijnheer de minister, tijdens de plenaire behandeling van de begroting 2002 werd inderdaad beloofd een meerjarenprogramma op te stellen. Dit punt stond op de agenda van de ministerraad op 14 en 19 december 2001. Interkabinettenwerkgroepen hebben een aantal berekeningen gemaakt. Dankzij een gunstige wind heb ik één van de verslagen ontvangen. Op basis van een aantal hypothesen, waarbij de groei werd vastgelegd op 2,5 percent en de inflatie op 1,5 percent, en gelet op de genomen engagementen, zouden we bij constant beleid in 2003 en 2004 op een deficit van een 520 miljoen euro afstevenen. Hierdoor zou de norm van de Hoge Raad van Financiën niet worden gehaald en zou het saldo negatief zijn.

De heer Vandenbroeke en de SERV hebben gesteld dat er in de volgende jaren problemen zullen zijn. Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat we het rapport van de SERV zouden bespreken tijdens één van de volgende commissievergaderingen. Op pagina 64 stelt de SERV dat 'hetgeen overblijft nauwelijks kan worden beschouwd als enige relevante beleidsuitbreiding voor 2003. Het volstaat amper om de normale, voorziene indexering toe te passen.' De Vlaamse regering durft dus eigenlijk niet naar buiten komen met een meerjarenbegroting, niettegenstaande op 15 december 2000 tussen de federale overheid, de gewesten en gemeenschappen betreffende de begrotingsdoelstellingen

voor de periode 2001 tot 2005 in artikel 9 wordt gevraagd 'teneinde het budgettaire beleid van de gemeenschappen en gewesten in te schrijven in de huidige en toekomstige stabiliteitsprogramma's, om binnen de gemeenschappen en gewesten elk een meerjaren, intern overschrijdend stabiliteitsprogramma uit te werken, dat kadert in de onderhavige overeenkomst.'

De interkabinettenwerkgroep is samengekomen. Na afloop van die bijeenkomst – zo meldt mijn informant – werd tussen twee kwaden, namelijk geen meerjarenbegroting indienen of zich belachelijk maken met een getrukeerde versie, gekozen voor het eerste.

In april van vorig jaar heeft minister-president Dewael voorgesteld dit plan voor te leggen. Ook u, mijnheer de minister, hebt tijdens de begrotingsbesprekingen gezegd dat dit in orde zou zijn voor het einde van het jaar. De Vlaamse regering heeft er twee vergaderingen aan gewijd. Hoeveel staan we nu echter met het budget ? Vandaag lees ik in de krant dat minister Dua meer middelen vraagt voor het leefmilieu en de heer Geysels voor onderwijs. Wat is er al opgesoupeerd ? Dit is de Vlaamse regering van de improvisatie. In de norm zit trouwens een visie van zeer korte termijn vervat. Krijgen we nu eindelijk de meerjarenbegroting, die ons werd beloofd ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, gelieve mij ervoor te verontschuldigen dat ik geen meesterlijk antwoord kan geven. Elke vogel zingt nu eenmaal zoals hij gebekt is.

Mijnheer Vandenbroeke, in de commissie heb ik er zowel bij de bespreking van de begroting voor 2002 als voor die van het derde bijblad 2001 op gewezen dat eind december 2001, in het kader van de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting die wordt voorgezeten door federaal minister Vande Lanotte en federaal minister Reynders, dienaangaande een afspraak werd gemaakt. Dit werd ook zo genotuleerd in het verslag van de commissie.

Als specialist in deze materie weet u dat in uitvoering van de bijzondere financieringswet, door het doorstorten van bedragen door de federale overheid, er heel wat is veranderd sinds 1 januari 2002. Dat is immers het moment waarop we zijn gestart met de uitvoering van de Lambermontakkoorden.

Van Mechelen

Ik zal hier niet opnieuw de hele technische uiteenzetting van de begrotingsbesprekingen herbeginnen. Het komt erop neer dat vroeger de dotaties uit de bijzondere financieringswet gebeurden op basis van de laatst bekende parameters van het vorige begrotingsjaar. Concreet betekent dit dat men in het jaar 'n' dotaties ontving die werden berekend op basis van de parameters van het jaar 'n-1'.

Dit systeem vertoonde manifeste gebreken, want het zorgde voor sterke schommelingen in de ontvangsten. De schommelingen strookten bovendien niet met de economische realiteit van dat ogenblik, maar waren gebaseerd op de economische realiteit van een jaar eerder. We liepen met andere woorden constant achter de werkelijkheid aan. Op het moment van de enorme economische groei van 2000 werkten we bijvoorbeeld met de parameters van 1999. Dit had gevolgen voor de begroting van 2000 en zeker voor die van 2001, en gaf aanleiding tot soms zeer aanzienlijke verrekeningen. Die werden uiteindelijk gecompenseerd door het verminderen van het doorstorten van middelen het jaar nadien. Er was totaal geen transparantie, maar ook geen coördinatie tussen de federale begroting, waar het geld vandaan komt, en de begroting van de gemeenschappen en gewesten, waar het geld als inkomsten moesten worden geboekt.

Nu werd er dus voor geopteerd om wat we in Vlaanderen reeds de facto toepasten, te veralgemenen. Dit houdt in dat we de middelen zo accuraat mogelijk trachten te ramen op basis van reële parameters. Bovendien werd op de recentste Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting beslist dat elke entiteit voortaan dezelfde parameters zou hanteren, precies om te zorgen voor maximale transparantie en concordantie tussen de begroting van de federale overheid en die van de gemeenschappen en gewesten.

Aangezien we hebben moeten wachten tot in de tweede helft van januari 2002 om een min of meer betrouwbare definitieve parameter van de economische groei voor 2001 te kennen en een herberekenende parameter voor 2002, kan de begrotingscontrole en het opstellen van de meerjarenbegroting pas nu starten. Dit zal leiden tot de twee documenten, die zo zijn opgevat dat de parameters die voor de federale begroting en voor die van de Vlaamse Gemeenschap worden gehanteerd, overeenstemmen. Ik neem aan dat de andere collega's ook zo zullen werken.

De Vlaamse regering heeft inderdaad op 14 en 19 december een bespreking gevoerd met betrekking tot een voorlopig document. Die bespreking werd niet afgerond omdat er een enorme betwisting over deze parameters bestond. De Vlaamse regering heeft mij de opdracht gegeven om in de loop van februari samen met de begrotingscontrole een definitieve meerjarenbegroting te maken. Die zal dan in het Vlaams Parlement worden ingediend.

De begrotingscontrole is vorige week vrijdag gestart met de mededeling aan de Vlaamse regering in verband met onder meer de hernieuwde berekening van de middelen voor 2002. Inmiddels zijn aan alle administraties voorbereidende documenten voor de begrotingscontrole overgemaakt.

Op 18 februari start de technische bilaterale, waarvan de meerjarenbegroting voor het eerst deel zal uitmaken. Het constant beleid moet toegelicht worden door de verschillende departementen. Hierbij willen we afstappen van het gewoon lineair doorzetten van uitgavenposten, die dan worden geïndexeerd met de vooropgestelde parameters. Er moet ook effectief worden aangeduid waarom kredieten blijven doorlopen.

Zoals ik reeds zei bij de bespreking van de beleidsbrief, is een meerjarenbegroting voor mij wel degelijk een belangrijk document. We moeten dan ook proberen zo ernstig mogelijk aan te sluiten bij de budgettaire realiteit zoals die zich voordoet, ook als die minder goed is. Op basis van deze werkwijze willen we inderdaad een meerjarenbegroting opstellen voor de periode 2002-2005. Hierbij zullen we inderdaad rekening houden met de afspraken die gemaakt zijn in het door de heer Van Rompuy aangehaalde samenwerkingsakkoord van 15 december 2000. We blijven ons vanzelfsprekend alignerend op de strengste HRF-norm, aangevuld met de ambitie van deze Vlaamse regering om de schuld in één zittingsperiode te halveren.

Uiteindelijk draait alles rond het vastleggen van de parameters die we zullen gebruiken. Voor 2002 zijn we er zeker van dat we de inflatie op 2,5 percent kunnen brengen. Dit cijfer ligt nu voor quasi 100 percent vast. Voor het BNI zullen we waarschijnlijk uitgaan van het cijfer 0,8 percent voor 2001. We denken dat dit cijfer juist is, alhoewel de Nationale Bank dit pas definitief zal bekendmaken gedurende het eerste kwartaal van 2002. Normaal mogen we dat cijfer verwachten in de loop van maart. Ik denk echter dat we waarschijnlijk haarfijn juist zullen zitten. Voor 2002 gaan we uit van 1,3 percent voor het BNI. Dat staat eigenlijk gelijk met een

Van Mechelen

BNP van 1 percent. We gaan uit van een inflatie van 1,6 percent.

Deze parameters zijn het resultaat van een officiële herraming door het Planbureau in opdracht van de federale regering, ter voorbereiding van de budgetcontroles van de verschillende begrotingsentiteiten. Deze herraming is gebeurd in de eerste helft van de maand januari. Ondertussen zijn er in de tweede helft van januari nieuwe economische signalen gekomen. De oefening was volgens het Planbureau evenwel beperkt waardoor ze ook nooit als een officiële herraming werd bekendgemaakt. Ze is ook nooit in de kranten verschenen. We hebben zelf aan het Planbureau de cijfers gevraagd, omdat we in deze commissie beloofd hadden om een versnelde budgetcontrole op te starten.

De herziening van het BNI voor 2002 is met 0,3 percent gedaald. U weet dat we uitgingen van een inflatie van 1,6 percent, een BNP van 1,3 percent en een BNI van 1,6 percent. Het Planbureau geeft twee belangrijke redenen aan voor deze daling van het BNI-cijfer. Enerzijds is er een hogere inflatie, anderzijds zijn er de gevolgen van het faillissement van Sabena op onze economische gegevens.

Voor de jaren 2003-2005 zal worden uitgegaan van de parameters die door de Hoge Raad voor Financiën zijn aangewend bij de vaststelling van het referentietraject. Bij de parameters die zijn opgenomen in het economisch budget wordt uitgegaan van een BNI-groei voor deze jaren van 2,5 percent en een inflatie van 1,5 percent. U en ik kunnen twijfelen aan die realiteit van 2,5 percent in 2003. Dit zijn echter de officiële cijfers die zijn voorgesteld door de Hoge Raad voor Financiën en die dus ook in het economisch budget zijn vermeld.

Er werd geen meerjarenbegroting aanvaard door de Vlaamse regering. We hebben een eerste bespreking gehad in december. We hebben die werkzaamheden stopgezet op basis van de afspraken in de Interministeriële Conferentie. We stellen deze meerjarenbegroting uiterlijk tegen de maand maart op, om ze dan over te maken aan het Vlaams Parlement zodat we ze kunnen bespreken voor het paasreces.

Volgens mijn informatie zijn de meerjarenbegrotingen die in het verleden aan het Vlaams Parlement werden voorgelegd, steeds uitgegaan van een driejarig traject. Eigenlijk betreft het vier jaar, want we passen 2002 aan en we werken tot en met 2005.

Wat dat betreft, overschrijden we dus de zittingsperiode. Dat hebben we ook afgesproken met mijn administratie waarmee we op dit ogenblik vrij intensief samenwerken, ook in het kader van de nieuwe werkmethode van Beter Bestuurlijk Beleid.

We willen van dit meerjarenbudget een volwaardig management-instrument maken, maar wel op voorwaarde dat alle collega's daar een ernstige oefening van maken. Dit is immers iets dat de minister van Financiën en Begroting niet alleen kan doen. Als we meerjarenbudgetten willen maken, moeten we een zeer correcte inschatting hebben omtrent welke kredieten eventueel zullen stijgen en welke zullen worden afgebouwd.

We zullen de collega's bij de technische bilaterale vanzelfsprekend op hun verantwoordelijkheden wijzen. Wat mij betreft, moet het document dat we in maart zullen indienen een document zijn dat we kunnen bespreken als de basis van de toekomstige begrotingsevolutie van onze Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de minister, u bent voorzichtig bezig. Uiteraard zingt ieder vogeltje zoals het gebekt is. We wisten reeds dat u een voorzichtig minister bent. Net voor het kerstreces is dat nog gebleken door uw extra inspanning voor de conjuncturele provisie.

Welke parameters we ook hanteren en of we er nu met een grotere of een minder grote transparantie zicht op zullen krijgen, het is toch duidelijk dat 2003 een bijzonder moeilijk jaar zal worden. Daarom moeten we zicht krijgen op die meerjarenbegroting, inclusief de pijnpunten die zo voor het grijpen liggen voor wat het komende jaar betreft. We kijken vanuit deze commissie met meer dan gewone belangstelling uit naar deze nota's.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Op dit ogenblik staan we eigenlijk nergens. De minister zegt dat de financieringswet het systeem deels verandert. Dat wisten we natuurlijk al sinds de zomer, want het Lambertmont-akkoord werd in juni goedgekeurd. Er is eigenlijk een half jaar getreuzeld. De gegevens moeten worden geharmoniseerd, ik kan dat best begrijpen, maar de heer Vandenbroeke heeft de kern van de zaak aangehaald.

Van Rompuy

Het SERV-rapport stelt dat de initiële begroting 2002 gebruikmaakt van substantiële eenmalige middelen en instrumenten. De operatie met de conjunctuurprovisie versterkt dit nog. Het probleem is des te scherper, omdat de bruto beleidsruimte voor 2003 naar alle waarschijnlijkheid mager zal uitvallen. Heel het SERV-rapport stelt dat de begroting 2002 gebruikmaakt van redelijk wat eenmalige middelen die er in 2003 niet meer zullen zijn en dat de regering een begroting heeft gemaakt die qua middelen eenmalig is gestructureerd. Door steeds meer eenmalige middelen wordt het probleem verschoven.

We kijken uit naar die meerjarenbegroting. Ik hoop dat ze ons ook inzicht zal verschaffen in die beleidsruimte voor de volgende jaren. Het betreft mijn eeuwige vraag waar ik nog altijd geen antwoord op heb gekregen en die het ons natuurlijk bijzonder moeilijk maakt om het begrotingsbeleid te beoordelen. De triomfkreten met nieuwjaar omtrent het kasoverschot 2001 van 1,1 miljard euro gaven de indruk dat dit nu werkelijk een regering is die op termijn de overschotten bijna cumuleert. Volgens het SERV-rapport moet dit natuurlijk allemaal vanuit een bepaald perspectief worden bekeken.

We betreuren ten gronde dat die meerjarenbegroting er niet is. We zullen uitkijken naar de budgetcontrole. Vroeger werd het SERV-rapport steeds in deze commissie besproken. Ik zou dit graag doen op een eerstvolgende commissievergadering vooraleer de technische bilaterale van start gaat. Mensen van de SERV moeten dit document komen toelichten, zodat we de kans hebben om daar ook vanuit het parlement commentaar op te krijgen. Het is natuurlijk belangrijk dat de minister eveneens zijn visie geeft zodat we maanden later de minister-president niet moeten horen zeggen dat de SERV er voor zoveel miljoen euro naast zat. Zo was ook het Rekenhof verkeerd met de BTW en de registratierechten van de Aquafin-factuur. We zijn het nu gewoon dat instellingen er altijd naast zitten. Ik zou graag eens een discussie voeren met de SERV en met de minister over die begrotingscontrole.

We hebben in deze commissie altijd op termijn kunnen werken. Nu zit dit echter niet meer in de norm ingebouwd, dus moet de context eigenlijk vanuit het beleid worden toegelicht.

Kasoverschotten zijn iets eenmaligs, maar er zijn structurele problemen in de Vlaamse begroting.

Minister Dua had eigenlijk teveel geld, want haar kredieten moesten niet toenemen. Gisteren vroeg ze plots weer nieuwe middelen. Minister Stevaert vraagt nu ook meer middelen. Wat betekent dit? Alle fractiegenoten signaleren mij dat de appetijt zeer groot is. Het is een regering van beloftes. We maken dat ook op federaal vlak mee. Nu is echter het moment van de waarheid gekomen. Beloftes lanceren is heel sympathiek, maar er komt een moment dat ze moeten worden uitgevoerd. Met de begroting is dat ook het geval. We willen weten waar we staan en hoe invulling kan worden gegeven door de verschillende ministers.

Mijnheer de voorzitter, kunnen we in deze commissie een datum afspreken om dit rapport te behandelen voor de finale bespreking? Het is een belangwekkend rapport waarover ik ook heel wat vragen kan stellen. Het bevat informatie die we spijtig genoeg niet hadden bij de bespreking van de begroting. Ik heb een aantal bevestigingen gezien van wat ik hier reeds heb gezegd, andere dingen zijn nieuw. Deze zaken worden hier blijkbaar ook tegengesproken.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Vandenbroeke, bedankt voor uw voorzichtige repliek. Het is inderdaad mijn bedoeling om zeker ten aanzien van 2002 die begroting correct af te werken in het kader van de begrotingscontrole.

Mijnheer Van Rompuy, als u a zegt moet u ook b zeggen. U hebt het SERV-rapport kunnen lezen. U had gezegd dat 2002 een catastrofe zou worden. Het SERV-rapport is voor de begroting 2002 naar mijn bescheiden mening bijzonder positief en stelt dat uiteindelijk een inspanning van 114 miljoen euro zal moeten worden gedaan. Dit is uiteindelijk toch minder dan voorzien.

Ik weet niet wat de traditie is in deze commissie, maar ik hou inderdaad ook van goede besprekingen. Ik heb er geen enkel probleem mee om de heer Van Poelvoorde van de SERV of de voorzitter, de heer Muyters, in de commissie hun standpunt te laten uiteenzetten. Hierop kan dan een parlementair debat volgen. Vroeger heb ik in de commissie voor Leefmilieu geleerd dat een commissie de beste bondgenoot van een minister kan zijn. Ik geloof dat deze commissie dat voor mij kan worden op het vlak van het beheren en beheersen van het budget.

Van Mechelen

Mijnheer de voorzitter, ik zou er dus geen enkel probleem mee hebben als u de bespreking van het SERV-rapport op de agenda plaatst. Het zou bovendien een goede oefening zijn. De persvoorstelling van het rapport is immers compleet de mist ingegaan. Een goede bespreking kan een en ander misschien in ere herstellen. Het rapport heeft immers waarde en bevat een aantal vingerwijzingen voor de toekomst. Het zou te gek zijn om er geen rekening mee te houden.

De voorzitter : We zullen straks een datum vastleggen.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de inning van leegstandsheffing

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de behandeling van klachten tegen taks op leegstand

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de leegstandsbelasting en de behandeling ervan door de Vlaamse administratie

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de inning van leegstandsheffing, van de heer Matthijs tot minister Van Mechelen, over de behandeling van klachten tegen taks op leegstand, en van de heer Bogaert tot minister Van Mechelen, over de leegstandsbelasting en de behandeling ervan door de Vlaamse administratie.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, zowel de heer Van der Poorten als ik hebben vorig jaar, ongeveer op hetzelfde moment, de minister-

president geïnterpelleerd over de problemen van de inning van de leegstandsheffing. Mijnheer de minister, ik moet mijn vraag nu tot u richten, want de minister-president heeft afstand gedaan van al zijn bevoegdheden, behalve van die als regeringsleider.

De minister-president antwoordde vorig jaar dat een personeelstekort en een opeenstapeling van het aantal bezwaarschriften aan de basis lagen van het probleem. Twintig bijkomende personeelsleden zouden worden aangeworven om de achterstand weg te werken. Een bijkomende vaststelling was het grote percentage bezwaarschriften. De minister-president schoof drie pijnpunten naar voren. Hij heeft ook geprobeerd om de discussie over de bevoegdheid te openen, maar daarover gaat het feitelijk niet. De drie punten waren volgens hem de bepaling van de eigenaar op datum van inventarisatie, het criterium voor de vaststelling van de leegstand en de mogelijkheid tot schorsing, die bijna niet wordt toegepast.

Volgens de minister zou het administratief apparaat worden versterkt en diende er werk te worden gemaakt van oplossingen voor de knelpunten. Belangrijk daarbij was de optimalisering van de taken van het centrale ontvangkantoor in Brussel en van de beheerder van de inventaris. De instanties moesten daarom goed samenwerken, aldus de minister-president. De informatica zou op punt worden gesteld, waarbij twee databanken, die van Arohm en die van de administratie voor Financiën, zouden worden getransformeerd tot één infomix-databank. De invoering van dergelijk systeem zou volgens de minister-president heel wat vergissingen vermijden.

Deze ochtend konden we het volgende lezen in De Gazet Van Antwerpen : 'Tal van Vlamingen krijgen een verkeerd aanslagbiljet voor leegstandheffing in de bus. De fout ligt bij de computers van de Vlaamse overheid. De ene computer kan blijkbaar de gegevens van de andere computer niet correct verwerken.' Dit is in tegenspraak met wat de minister-president vorig jaar voorspelde. Van transparantie en efficiëntie is geen sprake, wel integendeel : de zaak is uitgedraaid op een groot fiasco.

Als we de cijfergegevens van de administratie mogen geloven, blijkt dat de inning opnieuw op een fiasco is uitgedraaid, vooral op het gebied van de bezwaarschriften. Ik heb een paar keer geprobeerd om de administratie op te bellen, maar dat lukt niet. De telefoon staat er roodgloeiend en is dus constant bezet. Dat wijst toch op een fundamenteel probleem. Volgens de administratie wer-

Decaluwe

den opnieuw duizenden bezwaarschriften ingediend. Ik heb het getal 13.350 horen vernoemen. Misschien kunt u dit aantal straks bevestigen of ontkennen.

Ik breng deze problematiek opnieuw onder de aandacht van het parlement, omdat blijkbaar nog niets is veranderd aan de dossiers die vorig jaar aanleiding gaven tot mijn interpellatie. Ik geef een voorbeeld om aan te tonen hoe schrijnend de problematiek is. Een eigenaar krijgt al twee jaar een aanslagbiljet, alhoewel het leegstaand pand in een goedgekeurd onteigeningsplan ligt en dus is vrijgesteld. De stad en de administratie geven toe dat er een communicatieprobleem bestond, waardoor de vrijstelling niet is opgenomen in het databestand van centrale hoofdkantoor. Het probleem blijft hetzelfde als vorig jaar. Tientallen eigenaars kampen met gelijkaardige problemen.

Het probleem is bovendien tweeledig, want dezelfde persoon werd nog steeds niet op de hoogte gebracht van de uitkomst van zijn bezwaar over het heffingsjaar 1999. Iemand die een bezwaarschrift indient, verwacht toch te vernemen of het al dan niet ontvankelijk is verklaard. Er wordt echter helemaal niet gereageerd. De eigenaars worden met andere woorden opnieuw geconfronteerd met dezelfde problemen en de hele administratieve molen moet opnieuw worden doorlopen : de samenstelling van het bezwaardossier, de kosten, enzovoort. Dergelijke zaken leiden niet enkel tot wrevel dit bij de burgers, maar ook bij de Cel Bezwaren Leegstandsheffing.

Toevallig hoorde ik gisteren het verhaal van iemand die een leegstandsheffing kreeg voor een woning die maar drie weken leeg heeft gestaan. De woning wordt opnieuw bewoond door een nieuwe huurder, en de eigenaar probeert tevergeefs de stad en andere bevoegde instanties daarvan te overtuigen. Niets helpt, hij moet betalen.

Een en ander loopt duidelijk mis. Er kan bezwaarlijk worden gesproken over behoorlijk bestuur. Integendeel, dit lijkt veeleer op wanbeleid. Ruim 13.000 bezwaarschriften uit 1997, 1998 en 1999 werden nog steeds niet behandeld. Mijnheer de minister, hoe groot is de achterstand van de bezwaarschriften voor leegstandsheffing ? Klopt het dat het er 13.350 zijn ? Welke initiatieven werden in de loop van dit jaar genomen om de procedure te verbeteren ? Ik kan de woorden van de heer Van Rompuy herhalen : er wordt veel beloofd en voor-

gesteld, maar in de praktijk komt er niet veel van in huis.

Dat er opnieuw een massa bezwaarschriften worden verwacht, betekent toch dat er wat schort aan de oplossing van de knelpunten die vorig jaar werden vastgesteld ? Welke nieuwe initiatieven op korte termijn mogen we van u verwachten ? U bent pas bevoegd voor deze zaak. We leven met u mee, want u moet telkens opnieuw het vuile werk van een andere minister opknappen.

De heer Stefaan Platteau : Net als het werk van de voorbije jaren.

De heer Carl Decaluwe : Volgens u is alles de fout van CD&V.

De heer Stefaan Platteau : De belasting bestaat toch al sinds 1995 ? Niet alles kan in één dag worden opgelost. U moet objectief blijven en de zaak over een langere termijn bekijken.

De heer Carl Decaluwe : U weet toch wie de belasting heeft ingevoerd ? U moet niet op CD&V schieten.

De administratie heeft een evaluatierapport over de heffing samengesteld. Het werd aan de minister en het parlement bezorgd, en het was de bedoeling er een grondig debat over te voeren dat zouden leiden tot een aantal inzichten en beleidsinitiatieven. Wat is het standpunt van de regering over het evaluatierapport ?

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag loopt nogal gelijk met die van de heer Decaluwe. Ook ik stel vast dat er 13.350 dossiers met klachten tegen de belasting op leegstand en verkrotting werden ingediend. Die dossiers wachten al jaren op een behandeling. De administratie verwacht 10.000 bijkomende dossiers voor 2002. Het totaal zou daardoor ruim 23.000 dossiers bedragen.

Zes op tien eigenaars dienen een bezwaarschrift in. Dat wijst erop dat iets moet worden veranderd aan de procedure. Er zouden nog steeds onbehandelde bezwaarschriften zijn van 1997, 1998 en 1999. De administratie stelt dat ze er met de bestaande middelen niet geraakt voor eind 2003. Er moeten dus maatregelen worden genomen.

In het tijdschrift van de VVSG 'De Gemeente' verscheen hierover een rapport. Het belang van de

Matthijs

heffing wordt erin benadrukt. In het artikel staat dat de heffing op leegstand en verkrotting vijf jaar oud is. Het rapport moest in 2001 worden opge maakt en in uitvoering van het regeerakkoord werd begin 2001 een balans opgesteld. Uit het rapport blijkt duidelijk dat de heffing een onmisbare schakel is in een coherent Vlaams woonbeleid. Bovendien biedt de heffing mogelijkheden om ruimere maatschappelijke doelstellingen te realiseren, want onrechtstreeks bewerkstelligt ze de herwaardering van het sociale weefsel in stedelijke buurten, maar ook in dorpskernen.

In het artikel werd ook aandacht besteed aan de rol van de gemeenten. Ik schrok ervan dat slechts 23 percent van de gemeenten zelf het kohier opstellen. Via een convenant met het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap krijgen de gemeenten daartoe een vergoeding. Het gewest neemt voor de overige 273 gemeenten de vaststelling en het administratieve beheer van de dossiers op zich. Dat is volgens mij een belangrijk knelpunt. Ik heb ervaring met die belasting. Als een gemeente het kohier opstelt, instaat voor de inningen en de zaak op de voet volgt, dan is het evident dat er minder problemen zijn. Als het gewest ervoor instaat, is de afstand veel groter.

In het rapport wordt hetzelfde geconcludeerd. In het artikel staat : 'In het rapport wordt vooral het accent gelegd op het versterken van de procedures in functie van een verhoogde rechtszekerheid en een verbeterde vaststelling. Het belangrijkste procedureprobleem situeert zich bij de beroepsprocedure bij de leegstandsheffing. Zo gebeurt de vaststelling op basis van indicaties. Na inventarisatie is weliswaar bezwaar mogelijk bij de inventariserende instantie, maar deze procedurestap wordt door de particulier vaak onderbenut.'

Het is begrijpelijk dat de meeste eigenaars pas reageren als ze een aanslagbiljet krijgen. Het artikel vervolgt : 'De procedure is onvoldoende sterk uitgebouwd, in tegenstelling tot de procedure bij de ongeschiktheid of onbewoonbaarheid. Een verbetering van de procedure zou toelaten het instrument beter te benutten.'

Een ander belangrijk punt van kritiek gaat over de laattijdige inning. Het rapport stelt : 'De kloof tussen het ogenblik van de inventarisatie en de effectieve inning van die heffing kan soms oplopen tot enkele jaren. Dat werkt contraproductief en remt de realisatie van de vooropgestelde doelstellingen af. Het zou veel doeltreffender zijn indien na de in-

ventarisatie en een mogelijk beroep tegen de inventarisatie een snelle inning kan volgen, zonder evenwel te raken aan de rechten van de verdediging.'

De conclusies uit het rapport zijn van groot belang. Welke maatregelen zal de regering nemen om de dossiers van het eind van de jaren negentig af te handelen ? Ze geven immers aanleiding tot heel vervelende toestanden voor de belastingplichtige en tot veel fouten, en leiden tot onbegrijpelijke toestanden.

Moet er, gelet op de conclusies uit het rapport en omdat de gemeente toch dichter bij de belastingplichtige staat dan het gewest, niet worden nagedacht over een manier waarop de leegstandbelasting vooral wordt geregeld door de steden en gemeenten die nu opcentiemen heffen ? Over die zaken moet worden nagedacht, want het aantal klachten blijft maar stijgen. Die problemen moeten dringend worden opgelost.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb helemaal niet de bedoeling een steen te werpen naar iemand. De problemen werden in de jaren tachtig door de gemeenten onderkend. Verscheidene steden en gemeenten hebben die belasting ooit lokaal ingevoerd.

Rond 1995 heeft het Vlaamse Gewest beslist deze hapklare brok over te nemen van de steden en gemeenten en er een gewestelijke heffing van te maken. Daarna ontstond er een soort pingpongspel. Degenen die toen een gemeentelijk mandaat bekleedden, weten dit. De vraag was wat het gewest moest doen, wie zou moeten instaan voor de inventaris, of er een cel Leegstand moest worden opgericht en wie zou zorgen voor de financiering. Ten slotte werd een precair evenwicht gevonden. Er werd bepaald waaraan een cel Leegstand moest voldoen om middelen te kunnen krijgen.

Het is echter een zeer moeilijke belasting, want het gaat om een billijkheidsprobleem. Indien iemand een fiscale aanslag krijgt, dan moet hij binnen een zeer korte termijn weten of die klopt of niet. We moeten bovendien rekening houden met de psyche van de Vlaming. Een onroerend goed is voor hem zeer belangrijk. De meeste problemen worden veroorzaakt door geschillen. Veel leegstand ontstaat door familiale twisten, door onverdeeldheid, door procedures die werden ingesteld. Daarnaast is er leegstand door de speculatie. Dit laatste wenste

Bogaert

men aan te pakken. Het gevolg is dat er enorm veel bezwaarschriften worden ingediend. Veel steden en gemeenten waren blij dat ze zich daar niet meer mee moesten bezighouden. Het Gewest heeft geen cadeau gekregen. De 23 percent gemeenten die het nog goed meenden, waren wel nog bereid een inventaris te maken.

Het zou geen goede zaak zijn de gemeenten opnieuw de verantwoordelijkheid te geven. Het schepencollege en de gemeenteraad zijn immers te nauw betrokken bij het probleem. Doordat Brussel de zaak kan behandelen wordt de neutraliteit gegerandeerd.

Het probleem ligt bij de te late behandeling van de bezwaarschriften. In januari ontvangen sommigen een aanslag van enkele duizenden euro, hoewel ze twee jaar daarvoor een bezwaar hebben ingediend. Toch wordt het bedrag verdubbeld. Dat is niet te begrijpen. Indien er bij de fiscale administratie op gelijk welk niveau een bezwaar wordt ingediend, dan ontvangt de indiener binnen een strikte termijn een bewijs van ontvangst. Hij weet dan de dienst er akte van heeft genomen en dat hij een bepaalde ambtenaar kan contacteren. Indien dat hier ook zou gebeuren, zouden er heel wat problemen opgelost zijn. Maar zelfs dat doet men niet.

Daarnaast is er nog de rol van de VHM. Ik ken het schrijnend geval van een vrouw van 87 jaar. Ze is eigenares van een hoekpand, dat na het faillissement van een handelaar leeg stond. In augustus 2001 werd er een verkoopovereenkomst gesloten. De VHM moest daarvoor een attest afleveren waarin stond dat geen enkele maatschappij voor socialewoningbouw een voorkooprecht wilde doen gelden. De VHM moet echter honderden brieven behandelen, die de directeur ooit wel eens zal tekenen. Ondertussen ontvangt de vrouw wel een aanslag. Een woning die vrijkomt, blijft dus leeg staan omdat een administratie een document moet tekenen. Omdat dit niet gebeurt, stuurt nog een andere administratie een aanslagbiljet.

We moeten de zaak ten gronde durven aanpakken, en de anomalieën moeten worden weggevoerd. Ook de snelheid waarmee de zaken worden aangepakt, moet worden opgedreven. Het probleem wordt niet opgelost met 18 ambtenaren en 5 computers meer. Het gaat om een zeer complexe belasting. Er spelen ook veel persoonlijke en psychologische motieven.

De wetgeving moet opnieuw worden bekeken, en de billijkheid moet in ere worden hersteld. Dan pas zal de zaak worden opgelost. Ik maak de vorige noch de huidige regering of de ambtenaren een verwijt. Iedereen moet zich verantwoordelijk voelen.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de praktische problemen die de vraagstellers hebben aangehaald en het algemeen kader dat de heer Bogaert heeft geschetst, kloppen.

Het probleem bestaat echter al langer dan vandaag. We hebben vorig jaar al gediscussieerd over deze aangelegenheid. De heren Moreau, van den Abeelen, Ramoudt en Vermeiren hebben een voorstel van decreet ingediend. Het werd echter niet besproken omdat minister-president Dewael een rapport had beloofd. Jammer genoeg is de situatie een jaar later nog steeds dezelfde. Mijnheer de minister, is het rapport klaar ? Wanneer krijgen we het ?

Dit probleem belangt zowel deze commissie als die voor Binnenlandse Aangelegenheden aan. In de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden hebben we deze zaak bij de opeenvolgende bevoegde ministers aangekaart. We hebben er een grondige gedachtewisseling over gevoerd. Dat zal opnieuw gebeuren in maart. De twee commissies zullen moeten samenwerken. We moeten er werk van maken. Door meer mensen in de administratie te plaatsen, worden de problemen niet opgelost : de fout zit bij de organisatie van het decreet.

De voorzitter : Mijnheer de minister, geachte collega's, het klopt dat er een voorstel van decreet werd ingediend. Minister-president Dewael wilde inderdaad een rapport laten maken. Finaal zou de behandeling van de leegstand echter worden overgeheveld naar het stedelijk of gemeentelijk niveau.

De Raad van State heeft echter twijfels geuit over het feit of het Vlaams Parlement een regeling kan treffen waarbij de gemeenten worden gebonden aan een tarief. Het principe vormde geen probleem, wel de tarifiering.

De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, werd er ooit al eens een kosten-batenanalyse gemaakt van deze belasting ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik was geschrokken toen ik het artikel las dat eergisteren in de Gazet Van Antwerpen stond. Daarin werd het verhaal gedaan van een dame uit Ekeren, die aanslagen en rappels ontving, verdubbelingen van de bedragen kreeg toegestuurd, enzovoort. Dat is onwezenlijk.

We moeten de bestaande problemen oplossen. Ik kende het dossier uit het verleden niet. Ik doe dus een beroep op de gegevens die ik heb gekregen. Als ik echter zeg dat ik deze zaak zal oplossen, dan kunt u me op mijn woord geloven. De cijfers die ik heb gelezen, zijn onaanvaardbaar.

Het aantal bezwaren inzake de leegstandsheffing met betrekking tot het heffingsjaar 1997, aanslagjaar 1999, bedroeg op 7 februari 2002 3.750. Daar werden er 2.550 van behandeld. Er moeten dus nog 1.200 dossiers worden verwerkt. Voor het jaar 1998, verzending 2000, is het totaal aantal bezwaren 5.753, waarvan er 1.555 werden afgewerkt. Er zijn dus nog 4.198 dossiers hangende. Voor het vorige jaar werden 9.609 bezwaren ingediend. 1.507 daarvan werden behandeld. Er blijven er dus nog 8.102 over. Op dit ogenblik heeft de dienst reeds 2.751 dossiers ontvangen. Dat is echter nog maar het begin. In het totaal zijn er 21.863 bezwaren toegekomen. Daarvan zijn er 5.617 afgehandeld en 16.246 in behandeling. Als dit laatste cijfer wordt bijgewerkt, dan blijven er op 7 februari 2002, zoals de heer Matthijs zegt, nog 13.500 dossiers over.

Op basis van de gegevens van de administratie verwacht ik dat het huidig aantal bezwaren (2.751) op het einde van dit jaar zullen oplopen tot ongeveer 10.000. De stapels dikken dus maar aan, terwijl er maar een fractie van worden opgelost.

De situatie inzake de leegstandsheffing op de bedrijfsruimten is merklijk beter. In 1999 waren er nog 10 bezwaren hangende op een totaal van 319. Voor het aanslagjaar 2000 waren er nog 6 bezwaren hangende op een totaal van 395. En 2001 waren dat er 45 op 376. De dossiers worden dus vrij snel afgewerkt. Het gaat hierbij dikwijls om nogal forse bedragen.

Om de procedure te verbeteren werd gezocht naar bijkomende mankracht. De contracten van 8 personeelsleden werden verlengd. In november werden 5 nieuwe personeelsleden aangeworven. Er wordt ook nog in de aanwerving van 2 bijkomende statutaire personeelsleden voorzien. Ik heb bovendien

van de nood een deugd gemaakt en de opdracht gegeven om de inspecteurs die op 1 januari 2002 hun job bij de dienst voor Kijk- en Luistergeld kwijt zijn, in te zetten om op de klachten te antwoorden. Op dit moment werken er op die manier 12 inspecteurs mee aan de oplossing van de klachtenregen.

Gisteren was ik op de nieuwjaarsreceptie van de dienst voor Financiën. Ik heb daar met een aantal inspecteurs gesproken. Ze waren nogal enthousiast over de verandering. Inspecteurs van de dienst Kijk- en Luistergeld werden in het verleden immers nogal eens fysisch belaagd. Ze vonden dat hun situatie sterk was verbeterd. Het kan al eens meezitten in het leven.

Met betrekking tot de procedures die uiteindelijk aanleiding geven tot de bezwaarschriften kent u ongetwijfeld ook artikel 26 van het decreet voor de leegstand van woningen en artikel 15 van het decreet van 1995 met betrekking tot de bedrijfsruimten. We kunnen alleszins niet ontsnappen aan het bijsturen van de procedure. Ik steun de heer Bogart wat dit betreft dan ook volmondig. We zitten effectief met een billijkheidsprobleem. Het is in feite een kip-eirelatie. De inventarissen worden normaal op het terrein gemaakt. Er zijn drie instanties : de gemeenten, de Arohm en de infomixdatabank die op LIN zit en die dan uiteindelijk wordt geraadpleegd door Abafim. Wij zijn in alle bescheidenheid de laatste schakel en werken met het materiaal dat we binnenkrijgen.

Ik heb die bezwaarschriften eens laten nakijken. Het is toch echt niet normaal dat er zoveel bezwaarschriften binnenkomen. Uit het evaluatierapport dat we eind verleden jaar hebben laten maken, blijkt dat het percentage bezwaarschriften ten opzichte van het aantal gevestigde aanslagen voor de leegstand van woningen zich situeert rond de 55 à 60 percent. Meer dan de helft van de aanslagen wordt uiteindelijk betwist. Dat wil dus zeggen dat we hier met gigantische problemen te maken hebben.

Ik heb absoluut niet de intentie om de zwarte piet door te schuiven naar de gemeenten, maar één van de redenen hiervoor is dat iemand eigenlijk twee keer bezwaar kan aantekenen. Eerst kan hij bezwaar aantekenen tegen de registratie en vervolgens tegen de heffing. Er zijn heel wat gemeenten die de mensen opnemen in het register en hen zeggen dat ze bezwaar moeten aantekenen als de aanslag komt. Dat wilt dus zeggen dat alle bezwaren versassen naar Abafim, en dat de gemeenten feestelijk zeggen 'niet bij ons'. Hier gaat een enorme

Van Mechelen

opportuniteit verloren om die 55 percent quasi te halveren.

Het fundamentele debat betreft de vraag of we verdergaan met deze heffing. Ik ben het ermee eens dat we dit debat moeten voeren met de drie betrokken commissies van Financiën, van Binnenlandse Aangelegenheden en van Ruimtelijke Ordening. De begrotingsopbrengst van die leegstandsheffing bedraagt 5 miljoen euro voor woningen. Hierin ben ik het eens met de heer De Reuse dat we de heffing na een kosten-batenanalyse mogen afschaffen.

Het probleem is dat de heffing behouden moet blijven omdat ze een goed beleidsinstrument is tegen die verwaarlozing via leegstand. Het doel heiligt deels de middelen. Alleen vind ik dat de middelen verkeerd worden ingezet vandaag en dat we de fundamentele vraag moeten stellen wie die heffing uiteindelijk int voor leegstand van woningen.

De leegstand van bedrijfsruimten heb ik vanuit het departement Ruimtelijke Ordening vrij goed kunnen volgen. Ik denk dat we de situatie hier geleidelijk aan het verbeteren zijn. Voor het aanslagjaar 1999 werd tegen 50 percent van de aanslagen bezwaar ingediend. Dit percentage is gedaald tot 43 percent voor het aanslagjaar 2000 en tot 38 percent voor het aanslagjaar 2001. Men is hier dus door de geschillen aan het raken en men is aan het opkuisen.

Ook het percentage ingewilligde bezwaren is fundamenteel gedaald van 38 percent voor het aanslagjaar 1999 tot 28 percent voor het aanslagjaar 2001. We moeten de percentages cumuleren. Tegen 38 percent van de aanslagen werd bezwaar ingediend. Van die 38 percent werd 28 percent in aanmerking genomen.

Soms vinden er slopingen plaats waarmee we gelukkig zijn. Soms zijn er echter slopingen zoals in Mortsel waarbij er eigenlijk misbruik gemaakt wordt van de brief inzake leegstand. In die brief wordt gesteld dat als iemand wil ontsnappen aan de leegstand, hij uiteindelijk moet slopen en saneren. Dit wordt dan misbruikt om te slopen zonder slopingsvergunning. Dat probleem zullen we nu ook ondervangen door in de omzendbrief van Financiën de spelregels van Ruimtelijke Ordening in te schrijven – dan denk ik in dit geval aan de hoeve Liekens.

De minister-president heeft een aantal ideeën omtrent die leegstandsheffing gelanceerd. Ik denk dat die nog niet zijn getrancheerd. Zijn voorkeur ging uit naar de leegstandsheffing voor woningen. Ik was aanwezig bij de besprekingen van het aanvullend regeerakkoord om de leegstand van de woningen terug te brengen tot het geëigende niveau. Me dunkt is het gemeentelijke niveau hiervoor het meest aangewezen, op voorwaarde dat we zeker zijn dat de heffing als dusdanig als beleidsinstrument blijft bestaan. Hiermee steun ik een aantal andere collega's zoals onder meer de minister van Binnenlandse Aangelegenheden.

We zitten hier met het institutionele probleem dat we niet decretaal een kader kunnen ontwikkelen waarbij we de gemeenten verplichten om een heffing in te voeren omdat daar de fiscale autonomie van de gemeenten maximaal speelt. Zoals u weet, hebben we dat probleem aangekaart in de commissie naar aanleiding van een vorige vraag omtrent de poging van Wallonië om decretaal te sturen in gemeentefiscaliteit, wat de Raad van State echter onmiddellijk heeft vernietigd. Dat kan dus niet. We moeten nagaan of we eventueel met aanmoedigingssystemen zullen werken. Zo niet moeten we bekijken in welke mate we het kind niet met het badwater weggooien. Dat is ongetwijfeld het overleg dat we ook zullen plegen met de VVSG.

Het instrument is beleidsmatig wel efficiënt en de resultaten op het terrein zijn ook merkbaar. Ik zie ook dat het aantal aanvragen die, bijvoorbeeld, binnenkomen voor het Fonds voor Sanering van Verlaten Bedrijfsgebouwen manifest aan het stijgen zijn. Daar zijn pareltjes van projecten bij. Mercurius heeft daar ook een substantiële bijdrage geleverd. Zie ook bijvoorbeeld wat op de Lamot-site in Mechelen aan het gebeuren is. Ik neem aan dat het Stadsvernieuwingsfonds dat minister Van Grembergen zal voorleggen ook een bijdrage kan leveren. Wat mij betreft, moeten we daar op de één of de andere manier mee doorgaan.

Eén van de zaken die we moeten onderzoeken betreft de problematiek van de ongeschiktverklaring van een woning. De massa van bezwaarschriften zit bij de leegstand en niet zozeer bij de problematiek van de verwaarlozing of uiteindelijk de ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring. Misschien kunnen we daar een scheiding in maken en afspraken maken met de VVSG.

Voor mij is het hoog tijd dat we beslissen. Hier zal een beleidskeuze moeten worden gemaakt. Ik weet niet of we echt moeten wachten tot heel dat kern-

Van Mechelen

takendebat voorbij is. Ik denk dat de contouren van de oplossing voor de hand liggen en dat we alleen maar moeten kijken hoe Vlaanderen voor een stuk sturend kan optreden. Zullen we de leegstand van woningen nu al dan niet overhevelen naar het gemeentelijke niveau ? Alleszins zullen we nu met de inzet van bijkomende inspecteurs uit de diensten van het kijk- en luistergeld proberen met de beschikbare mankracht de geschillen van het verleden aan te pakken. Dan moeten we ondertussen weten wat we zullen doen ten aanzien van het volgende aanslagjaar.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Ik neem de minister op zijn woorden als hij zegt dat hij dit zal oplossen. Ik hoop het. De administratieve vereenvoudiging was toch een van de pijlers van het regeerakkoord. Ik stel gewoon vast dat een jaar nadat we de minister-president over dezelfde thematiek hebben onder-vraagd er nog niets is gewijzigd.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u uw engagement zult kunnen opnemen zodat de volgende keer mensen niet opnieuw worden geconfronteerd met bezwaarschriften over dezelfde problematiek waarover ze nog geen antwoord hebben gekregen. Ik hoop dat u dat op een snelle en accurate manier aanpakt en ook oplost. De wijze waarop dit moet gebeuren is de verantwoordelijkheid van de regering en van deze commissie.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Het antwoord van de minister bevredigt mij zeker vandaag. Een minister die zegt dat hij iets zal oplossen, zien we niet elke dag.

Er zullen inderdaad beleidskeuzes worden gemaakt. Het probleem is echter dat je ten aanzien van de gemeenten moet bezinnen eer je begint. In de periode 1989-1995 waren er een dertigtal steden en gemeenten die dit al kenden als individuele heffing. Daaruit hebben we geleerd dat de zitdagen van burgemeester en schepenen voor 50 percent gevuld waren met dergelijke klachten. We kunnen dus lessen trekken uit het verleden.

Een pijnpunt is het probleem van de kaalslag waarvoor ik ook op het lokale niveau een lans heb gebroken vorige maand. De kaalslag stijgt sterk in stedelijke kernen. Dat betekent dat er een vermoeden rijst dat er afgebroken wordt zonder te bou-

wen. Men zal wel eens wat bouwen om ondertussen de heffing te ontlopen. In het centrum van Aalst zijn er achttien grote kaalslagpunten. Dat is toch New York niet. Ik kan met 50 percent zekerheid zeggen dat de enige reden daartoe is dat het bedrag ondertussen al tot 300.000 tot 400.000 frank is opgelopen en dat het veel goedkoper uitvalt van de boel plat te leggen dan van deze te laten staan. We mogen niet in de val van de kaalslag lopen.

Elk rechtgeaard bankier stelt zich uiteraard de vraag wat het kost en wat het opbrengt. Het is wel juist dat er twee belangrijke elementen in de activa moeten worden opgenomen. Enerzijds moet een deeloplossing van het probleem worden meegerekend en anderzijds de enorme economische regeneratie. Indien we zouden kunnen berekenen hoeveel aannemingswerken het gevolg zijn van die heffing dan zou er een enorme batenpost zichtbaar worden. We mogen vooral niet redeneren dat het “sop de kolen niet waard is”.

Bij de te nemen beleidsopties moet zeker en vast ook het voorkooprecht herbekeken worden. Niet alleen de VHM maar ook alle plaatselijke maatschappijen voor socialewoningbouw en de steden en gemeenten hebben een voorkooprecht. Die moet men allemaal contacteren met de vraag om alstublieft te antwoorden. Daar moeten we zeker naar billijkheid oog voor hebben. Voor het overige dank ik de minister voor het afdoend antwoord. We volgen de zaak op.

De voorzitter : De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse : Mijnheer de minister, hebt u enig idee hoeveel percent van die bezwaren eigenlijk gegrond zijn verklaard ?

Minister Dirk Van Mechelen : Bij de leegstandsheffing voor bedrijven zijn 28 percent van de 38 percent ingediende bezwaarschriften gegrond. Dat is ongeveer een tien percent.

De heer Herman De Reuse : Dat zijn er dus zeer veel.

Minister Dirk Van Mechelen : Het zijn er veel te veel. Daarom zeg ik dat er geen efficiënt instrument is. De problematiek zit hem louter in de inventarisatie. Ik vraag me eveneens af wie hier de verantwoordelijkheid neemt. Is dat diegene die het inventarisatiewerk op het terrein moet doen en die dan eigenlijk de bezwaarschriften wegduwt en zegt dat er maar moet gewacht worden op de aanslag ? Hierdoor komen we eigenlijk aan het einde van de rij met de aanslag. Zo ontstaat er een discrepantie

Van Mechelen

in verantwoordelijkheden. Eigenlijk zou diegene die heft ook verantwoordelijk moeten zijn voor de registratie of zou diegene die registreert ook moeten mogen “heffen”. Nu worden we geconfronteerd met een warboel.

Ik denk dat we die knoop moeten ontwarren. De Vlaamse regering wil de garantie hebben dat de gemeenten dit overnemen als we het op gewestelijk niveau zouden afbouwen. Hoe is zoiets te sturen? Positief, bijvoorbeeld, via het convenantsbeleid? Daar is een goed mechanisme voor nodig want het instrument op zich is waardevol. Het is echter onaanvaardbaar dat 50 percent van de mensen bezwaar moeten aantekenen tegen een leegstandheffing.

Eergisterenavond was ik toevallig op werkbezoek in de stad Lier. We stelden vast dat men ook daar in een vicieuze cirkel terechtkomt. Sociale huisvestingsmaatschappijen hebben een voorkeepsrecht. Om dit uit te voeren, vragen ze informatie aan Stedenbouw. Ze willen vaak weten wat ze mogen doen als ze dat pand kopen, ook omdat ze voor een stuk een rentabiliteitsberekening moeten maken. Stedenbouw zegt dan dat ze een stedenbouwkundig attest moeten aanvragen. In sommige provincies belandt iemand daarvoor ook in de processie van Echternach. Het resultaat is dan dat de termijnen van het voorkeepsrecht compleet worden uitgeput waardoor diegene die wilt verkopen in termijn geblokkeerd wordt. Ook deze vicieuze cirkel moeten we doorbreken. Dit is inderdaad administratieve vereenvoudiging die we dit jaar moeten oplossen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de afschaffing van het kijk- en luistergeld

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dillen tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de afschaffing van het kijk- en luistergeld.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in het Vlaams Parlement en in deze commissie zijn wij reeds moe gediscussieerd over de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Dit wordt in de media steeds voorgesteld als een trofee van vice-minister-president Stevaert maar de waarheid ligt elders, zoals we weten.

Vorig jaar hebt u aangekondigd dat vanaf 1 januari 2002 het kijk- en luistergeld definitief tot het verleden zou behoren. Helaas, we zijn reeds 7 februari en er is nog steeds geen schot in de zaak gekomen. De taks op het kijk- en luistergeld is nog steeds niet afgeschaft.

U beseft waarschijnlijk wel dat dit veel onduidelijkheid en rechtsonzekerheid veroorzaakt bij de bevolking. Zolang de taks niet is afgeschaft, moet iedereen die een nieuw televisietoestel of een nieuwe autoradio koopt, daarvan verplicht aangifte doen en kijk- en luistergeld betalen. Dat is ook het geval als dat toestel pas vanaf vandaag in zijn of haar bezit is. De verwarring over de taks blijft zeer groot. De website van de Dienst Kijk- en Luistergeld verschaft evenmin duidelijkheid.

Mijnheer de minister, volgens de jongste gegevens zou u een ontwerp van decreet ter advies hebben ingediend bij de Raad van State. Ik hoop dan ook dat u over een timing beschikt en kunt vertellen wanneer de taks daadwerkelijk tot het verleden zal behoren.

Ik wil niet zo pervers zijn als een aantal journalisten die een paar weken geleden in de pers suggereerden dat alles op de lange baan wordt geschoven en dat van de afschaffing niets in huis zal komen. Het is immers algemeen bekend dat de afschaffing van het kijk- en luistergeld op hevig protest vanuit Wallonië stuit. De Waalse vakbonden zijn tegen en sinds de rechtstreekse inmenging van het FGVB, via de Waalse regering, in het dossier over het tijds krediet, weten we waartoe een dergelijke houding in de praktijk kan leiden. We ondervonden de afkeer van de Waalse vakbonden tegen deze afschaffing trouwens heel recent bij het negatieve advies in de indexcommissie. Hun protest was rechtstreeks gericht tegen de afschaffing van het kijk- en luistergeld omdat het indexcijfer erdoor met 0,317 punten zou dalen.

Mijnheer de minister, het kijk- en luistergeld is nog steeds niet afgeschaft. Wanneer zal dat gebeuren? Kunt u ons een duidelijke timing geven? Kunt u ons garanderen dat de afschaffing retroactief zal ingaan op 1 januari? Kunt u ons de reden geven voor de vertraging? We zijn het er allemaal mee

Dillen

eens dat de Vlaming recht heeft op duidelijkheid en rechtszekerheid. Hoe kunt u de mensen die vandaag een nieuw toestel kopen, verzekeren dat ze geen kijk- en luistergeld moeten betalen en worden vrijgesteld van de hele administratieve rompslomp?

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mijnheer de minister, dit dossier is allesbehalve ernstig. De afschaffing is al ongeveer twee jaar bezig. Dat is niet toevallig, want het idee om die taks af te schaffen werd gelanceerd net vóór de gemeenteraadsverkiezingen.

Ik pretendeer niet om in de naam van de minister te antwoorden, maar volgens mij zal de taks worden afgeschaft tijdens de maand vóór de volgende verkiezingen. 'Steve Stunt' kan dan met een nieuwe stunt komen aandraven door te stellen dat hij elk aanslagbiljet dat dan nog in de bus valt, zelf zal betalen. Niet moeilijk : er zal er immers geen enkel meer zijn.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het is belangrijk om te benadrukken dat het Vlaams Gewest dankzij de goedkeuring van het Lambermontakkoord de bevoegdheid bezit om de heffingsgrondslag, de aanslagvoeten en de vrijstelling voor het kijk- en luistergeld autonoom te bepalen vanaf 1 januari 2002. Afschaffen kan met andere woorden niet. We kunnen het tarief wel op nul brengen, en dat is wat we voorstellen om te doen.

Wallonië mag roepen en tieren zoveel het wenst, de taks behoort tot de fiscale autonomie die we als gewest hebben verworven. We zullen de ingeslagen weg onverkort blijven volgen en overgaan tot het op nul brengen van het tarief voor het kijk- en luistergeld.

Vorig jaar hebben we reeds afgesproken dat het parlement deze zaak pas vanaf 1 januari zo snel mogelijk probeert te regelen. We hebben dat ook gedaan voor de verlaging van de registratierechten. We hebben het decreet over de verlaging van de registratierechten al op 16 januari kunnen goedkeuren – waarvoor nogmaals mijn dank. Ik vertrouw er dan ook op dat dit dossier tegen februari of maart zal zijn afgerond. Met de snelle afhande-

ling van beide dossiers zullen we het bewijs van goed bestuur hebben geleverd.

Op 30 november 2001 heb ik bij de Vlaamse regering een voorontwerp van decreet ingediend. Daarin wordt het tarief van het kijk- en luistergeld wel degelijk vanaf 1 januari 2002 op nul gebracht. U weet dat de tekst moet worden voorgelegd aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State. Net als voor het decreet over de registratierechten, heb ik ervoor geopteerd om via een ontwerp van decreet te werken. Het is immers van groot belang een duidelijke uitspraak te krijgen van de Raad van State over deze nieuwe fiscale bevoegdheden. Het advies werd gisteren per fax officieus overgemaakt aan mijn kabinet. Het zal vandaag of morgen formeel worden overgemaakt. Het is mijn bedoeling het ontwerp van decreet vrijdag 8 februari op de agenda van de ministerraad te plaatsen zodat het kan worden goedgekeurd door de regering en kan worden ingediend in het Vlaams Parlement. Als ik goed ben ingelicht, kan het op 28 februari in deze commissie worden besproken, waarna het wellicht op 18 maart in plenaire vergadering kan worden behandeld. Wat mij betreft zal het verhaal dan definitief ten einde zijn.

Ik geef u een paar gegevens over wat er nu op het terrein gebeurt. Ik heb de administratie gevraagd om geen invorderingen meer te doen voor het jaar 2002. Er worden dus geen nieuwe aanslagbiljetten voor het aanslagjaar 2002 verzonden in afwachting van de goedkeuring van het decreet.

De voorliggende contentieux van 2001 wordt wel verder afgewerkt. Op 25 januari 2002 waren er 171.234 niet-betaalde aanslagbiljetten van het tweede verval van 2001. 7,93 percent werd dus niet tijdig betaald. Het percentage ligt iets hoger in vergelijking met het aanslagjaar 2000. Vorig jaar was op dezelfde datum sprake van 6,26 percent niet-betaalde aanslagen. Het percentage ligt dus 1,7 percent hoger. Het spreekt vanzelf dat de klassieke herinneringsberichten worden opgestuurd naar mensen die niet hebben betaald. We doen al het mogelijke om het kijk- en luistergeld voor het jaar 2001 te innen.

Er zijn ook 3.345 zogenaamde ontdekkingen. Dat zijn vaststellingen van niet-aangegeven houder-schap van een radio of televisie tijdens de periode vóór 1 januari 2002. Het gaat dus over mensen die in 2001 een toestel bezaten, maar daarvan geen aangifte hebben gedaan. De inspecteurs hebben die vaststellingen gemaakt. De betrokkenen moeten het kijk- en luistergeld voor 2001 vanzelfsprekend nog betalen.

Van Mechelen

Daarnaast zijn er nog 1.616 vaststellingen waarbij de procedure lopende is. Er wordt daarbij onderzocht of iemand al dan niet houder was van een radio- of televisietoestel en zo ja, vanaf wanneer. Voor die situatie zal geen taksverdubbeling worden gevraagd.

De dienst Kijk- en Luistergeld heeft dus nog heel wat werk dit jaar. We hadden dit reeds voorzien. Het personeel zal de opdrachten afronden. Zoals de wet het voorschrijft, zal worden geprobeerd om het verschuldigde geld correct te innen.

Ik herhaal dat het tarief op nul zal worden gebracht vanaf 1 januari 2002. De eerste aanslagbiljetten voor 2002 zouden normaal worden verzonden op 1 april. Als het parlement haar normale werkzaamheden kan voortzetten, zal het kijk- en luistergeld tegen die tijd al zijn op nul gebracht. Er rijst dus geen probleem op dat vlak.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik zou echter niet zo zeker durven zijn over de houding van Wallonië. U stelt wel dat het mag roepen en tieren zoveel het wil, maar minister Landuyt heeft enkele weken geleden iets gelijkaardigs gezegd in iets minder sterke bewoordingen over het dossier van het tijds krediet. Hij heeft gemerkt dat er geen oplossing is en dat het dossier minstens 60 dagen is geblokkeerd.

Minister Dirk Van Mechelen : Op het vlak van het kijk- en luistergeld is Vlaanderen dankzij het Lambertontakkoord voor 100 percent autonoom bevoegd, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de BIV voor leasingwagens waarbij in verplicht overleg en een samenwerkingsakkoord is voorzien.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de minister, dat klopt wel, maar we weten allemaal dat het protest van Wallonië tegen het tijds krediet evenmin ergens op is gefundeerd. Toch is de zaak geblokkeerd. De inventiviteit waarmee Wallonië een aantal positieve zaken die we hier in Vlaanderen doen, tracht te blokkeren, is groot. Ik zou een hele reeks dossiers kunnen opsommen. Ook voor dit dossier zal Wallonië niet nalaten om iets te proberen.

Ik hoop samen met u dat we het dossier kunnen bespreken tijdens de plenaire vergadering van 18 maart. Ik verneem met genoegen dat de administratie geen nieuwe aanslagen verstuurt, maar in de praktijk moet nog steeds aangifte van nieuwe toestellen worden gedaan. Het zou toch mogelijk moeten zijn om ook die administratieve rompslomp af te schaffen.

Minister Dirk Van Mechelen : Mevrouw Dillen, als de regering de tekst vrijdag goedkeurt, dan wordt een ontwerp van decreet in het parlement ingediend. Als de commissie het op 28 februari goedkeurt, dan geven we daarmee een duidelijk signaal en kan ook de aangifte worden stopgezet. Wat mij betreft is de bladzijde dan omgeslagen.

Ik zeg u met nadruk dat we absoluut niet luisteren naar Wallonië. Naar aanleiding van de indexbespreking werd trouwens een gevaarlijke doos van Pandora opengemaakt. De zaak zal wellicht fundamentele debatten tot gevolg hebben. Hierover moeten we het vandaag echter niet hebben.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.31 uur.*
